

607

USTAWA

z dnia 17 grudnia 1997 r.

o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1994 r. Nr 7, poz. 25, Nr 77, poz. 355, Nr 91, poz. 421 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 81, poz. 406, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 oraz z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 751—753, Nr 121, poz. 769, Nr 124, poz. 782 i Nr 133, poz. 882) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 59 w § 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ukończył 65 rok życia, chyba że Krajowa Rada Sądownictwa, na wniosek sędziego, po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu, wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, nie dłużej jednak niż do ukończenia 70 roku życia,”;

2) po art. 78² dodaje się art. 78³ i 78⁴ w brzmieniu:

„Art. 78³. § 1. Sędzia w stanie spoczynku obowiązany jest dochować godności urzędu sędziego.

§ 2. Za uchybienie godności urzędu sędziego po przejściu w stan spoczynku oraz godności urzędu sędziego w okresie pełnienia służby sędziego w stanie spoczynku odpowiada dyscyplinarnie.

§ 3. Do odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów w stanie spoczynku stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, z tym że zamiast kar przewidzianych dla sędziów sąd dyscyplinarny orzeka kary:

- 1) upomnienia,
- 2) nagany,
- 3) zawieszenia waloryzacji uposażenia na okres od 1 roku do 3 lat,
- 4) pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia.

§ 4. Skazanie sędziego w stanie spoczynku prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych za przestępstwo popełnione przed przejściem w stan spoczynku lub prawomocne orzeczenie kary wydalenia ze służby za przewinienie popełnione w tym okresie powoduje utratę uprawnień do stanu spoczynku i uposażenia sędziego oraz uposażenia rodzinnego członków jego rodziny.

§ 5. W razie orzeczenia kary wymienionej w § 3 pkt 4 lub w wypadkach przewidzianych w § 4 sędzia pozbawiony prawa do stanu spoczynku i uposażenia albo członek jego rodziny pozbawiony prawa do uposażenia rodzinnego nabywa prawo do emerytury lub renty, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym.

Art. 78⁴. § 1. W razie utraty uprawnień do stanu spoczynku wskutek prawomocnego orzeczenia kary, o której mowa w art. 78³ § 3 pkt 4, albo w wypadkach przewidzianych w art. 78³ § 4 stosuje się odpowiednio przepis art. 78¹ § 2.

§ 2. Składka na ubezpieczenie społeczne, o której mowa w art. 78¹ § 2, podlega waloryzacji wskaźnikiem wzrostu płac.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe zasady waloryzacji składek, o których mowa w § 2.”

Art. 2. W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367 oraz z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 752 i 753, Nr 124, poz. 782 i Nr 141, poz. 944) w art. 62a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Do prokuratorów stosuje się odpowiednio przepisy art. 59 § 2—5 i § 7, art. 71¹ § 2—6, art. 78—78⁴ ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. — Prawo o ustroju sądów powszechnych.”

Art. 3. W ustawie z dnia 20 grudnia 1989 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. Nr 73, poz. 435, z 1990 r. Nr 53, poz. 306, z 1993 r. Nr 47, poz. 213, z 1996 r. Nr 72, poz. 347 oraz z 1997 r. Nr 117, poz. 753 i Nr 124, poz. 782) w art. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) wyraża zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska przez sędziego, który ukończył 65 rok życia,”.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy — Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 124, poz. 782) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Przepisy art. 1 i 6 niniejszej ustawy stosuje się odpowiednio do sędziów sądów wojskowych,

a także do sędziów Trybunału Konstytucyjnego, z tym że sędziowie Trybunału Konstytucyjnego przechodzą w stan spoczynku po ukończeniu swojej kadencji niezależnie od osiągniętego wieku. Uposażenie, o którym mowa w art. 1 pkt 6 niniejszej ustawy, przysuguje im z dniem osiągnięcia 65 roku życia.”

Art. 5. Sędziowie i prokuratorzy w stanie spoczynku oraz członkowie ich rodzin korzystają z prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Art. 6.*)

Art. 7. 1. Przepisy art. 6 ust. 1 i 2 ustawy, o której mowa w art. 4, nie mają zastosowania do:

- 1) sędziów i prokuratorów, którzy w okresie od września 1939 r. do końca 1956 r. służyli w formacji Ludowego Komisarjatu Spraw Wewnętrznych Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (NKWD) lub innych organach represji Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), działających przeciwko Narodowi i Państwu Polskiemu,
- 2) sędziów i prokuratorów, którzy w latach 1944—1956 byli zatrudnieni, pełnili służbę lub funkcję w strukturach Urzędów Bezpieczeństwa, Służby Bezpieczeństwa i Informacji Wojskowej, a także w nadzorujących je komórkach jednostek zwierzchnich, związanych ze stosowaniem represji wobec osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Państwa Polskiego,
- 3) sędziów i prokuratorów, którzy w latach 1944—1956 byli zatrudnieni w sądach wojskowych lub w prokuraturze wojskowej — w jednostkach organizacyjnych albo na stanowiskach związanych ze stosowaniem represji wobec osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Państwa Polskiego,
- 4) sędziów sądów powszechnych, którzy w latach 1944—1956 byli zatrudnieni w wyspecjalizowanych komórkach organizacyjnych stosujących represje za działalność niepodległościową, polityczną lub obronę praw człowieka (sekcjach i wydziałach spraw tajnych, wydziałach doraźnych),
- 5) sędziów i prokuratorów, którzy zostali skazani prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych za przestępstwo popełnione w okresie służby lub zostali wydalenieni ze służby za przewinienia w okresie jej pełnienia,
- 6) sędziów i prokuratorów, którzy złożyli fałszywe oświadczenia dotyczące pracy, służby lub współpracy z organami wymienionymi w art. 2 ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944—1990 osób pełniących funkcje publiczne (Dz. U. Nr 70, poz. 443).

2. Przepisy art. 6 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 4, nie mają zastosowania do członków rodzin po zmarłych sędziach lub prokuratorach określonych w ust. 1.

3. Przepisów ust. 1 pkt 1—4 nie stosuje się wobec osób, które:

- 1) udowodnią, że do służb i organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1—4, zostały skierowane przez organizacje niepodległościowe lub przez te organizacje były zwerbowane w celu udzielenia im pomocy,
- 2) udowodnią, że podczas zatrudnienia, pełnienia służby lub funkcji w strukturach, jednostkach i na stanowiskach, o których mowa w ust. 1 pkt 1—4, wykonywały wyłącznie zadania nie związane ze zwalczaniem organizacji oraz osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Okoliczności wymienione w ust. 1 pkt 1—5, ust. 2 i 3 w stosunku do sędziów lub członków ich rodzin stwierdza Krajowa Rada Sądownictwa, w drodze decyzji. Wniosek o wydanie decyzji może złożyć Minister Sprawiedliwości, a także osoba represjonowana za działalność niepodległościową lub obronę praw człowieka, a w razie śmierci tej osoby — jej małżonek, rodzeństwo lub dzieci. Od decyzji zainteresowanym przysuguje skarga do sądu administracyjnego.

5. W stosunku do prokuratorów przepisy ust. 1—4 stosuje się odpowiednio, z tym że uprawnienia Krajowej Rady Sądownictwa przysługują Prokuratorowi Generalnemu.

6. Sędziowie i prokuratorzy, którzy uzyskali prawo do emerytury lub renty, składają oświadczenia przewidziane w art. 1 ust. 2 ustawy wymienionej w ust. 1 pkt 6.

7. Stwierdzenie okoliczności wymienionych w ust. 1 pkt 6 następuje w trybie przewidzianym w ustawie o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944—1990 osób pełniących funkcje publiczne.

Art. 8. 1. Sędziowie w stanie spoczynku i prokuratorzy w stanie spoczynku, którzy pełnili służbę lub pracowali w organach albo komórkach organizacyjnych wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 1—4 lub złożyli fałszywe oświadczenia dotyczące pracy, służby lub współpracy z organami, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944—1990 osób pełniących funkcje publiczne, tracą prawo do stanu spoczynku i uposażenia w stanie spoczynku.

2. Członkowie rodzin sędziów i prokuratorów, określonych w ust. 1, tracą prawo do uposażenia rodzinnego.

3. Okoliczności, o których mowa w ust. 1, stwierdza się w trybie określonym w art. 7 ust. 4 i 5. Utrata uprawnień następuje z dniem wydania decyzji.

4. Przepisy art. 7 ust. 6 i 7 stosuje się do sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku, którzy nie złożyli w okresie służby oświadczeń, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 7 ust. 1 pkt 6.

*1) Pominięto jako niezgodny z art. 7 Konstytucji stosownie do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 1998 r. sygn. akt K.3/98 (Monitor Polski Nr 22, poz. 331).

Art. 9. 1. Z dniem wszczęcia postępowania o wydanie decyzji przewidzianych w art. 7 ust. 4 i 5 oraz w art. 8 ust. 3 i 4 wypłatę uposażenia lub uposażenia rodzinnego ogranicza się do wysokości świadczeń, jakie przysługiwałyby uprawnionemu na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

2. W razie wydania decyzji odmawiającej stwierdzenia okoliczności powodujących utratę uprawnień wypłaca się pozostałą część uposażenia.

3. W razie wydania decyzji stwierdzającej okoliczności powodujące utratę uprawnień osoba pozbawiona prawa do stanu spoczynku lub uposażenia albo uposażenia rodzinnego nabywa prawo do emerytury lub renty, jeżeli spełnia warunki określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym. W takim wypadku od wynagrodzenia wypłaconego sędziemu lub prokuratorowi w okresie służby, od którego nie odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne, przekazuje się składkę przewidzianą za ten okres w przepisach o ubez-

pieczeniu społecznym. Przepis art. 78⁴ § 2 ustawy, o której mowa w art. 1, stosuje się odpowiednio.

Art. 10. Sędziowie i prokuratorzy, którzy przed dniem 17 października 1997 r. otrzymali od Krajowej Rady Sądownictwa i odpowiednio od Prokuratora Generalnego zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska pomimo ukończenia 65 roku życia, zachowują prawo do zajmowania tego stanowiska do końca terminu określonego w tej zgodzie.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu art. 1 pkt 1, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z art. 122 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej podpisuję ustawę z pominięciem art. 6 uznano wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 czerwca 1998 r. (Monitor Polski Nr 22, poz. 331) za niezgodny z Konstytucją.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*